

Rozliczenia **zUS**

Zatrudnienie na urlopie wychowawczym

Ubezpieczenia społeczne dla specjalistów

WYJĄTKOWE EBOOKI ZA DARMO DLA CIEBIE

Jeśli:

- ✓ zajmujesz się ubezpieczeniami społecznymi,
- ✓ chcesz wiedzieć o zmianach w przepisach i skutkach tych zmian w praktyce

KLIKNIJ

i pobierz bezpłatne e-poradniki!

Pobierz

**NIE PRZEGAP
OKAZJI!**

Zeszyty Ubezpieczeń Społecznych

Dosyć ciągłego śledzenia zmian w ubezpieczeniach społecznych!

Jest rozwiązanie, które odpowiada na wszystkie potrzeby specjalistów rozliczających ubezpieczenia społeczne.

Jeśli z niego korzystasz:

- dowiadujesz się z wyprzedzeniem o zapowiedziach zmian i nowościach,
- poznajesz komentarze – wybrane, tylko takie, które są ważne w Twojej pracy,
- czytasz orzeczenia i interpretacje, wyselekcjonowane pod kątem przydatności,
- łatwo i szybko znajdujesz odpowiedzi na interesujące Cię pytania, gdyż zebrano je tematycznie, dzieląc na składki, świadczenia, emerytury i renty oraz dokumentację.

ZAMÓW PRENUMERATĘ ROCZNĄ Z TABLETEM

Zadzwoń już dziś do Centrum Obsługi Klienta: 22 518 29 29

Kierownik grupy wydawniczej: **Agnieszka Konopacka-Kuramochi**

Wydawca: **Marlena Prószyńska**

Redaktor naczelny: **Krystyna Trojanowska**

Koordynator produkcji: **Mariusz Jezierski**

Korekta: **Zespół**

Skład i łamanie: Studio Raster, N. Bogajczyk

ISBN: 978-83-269-5173-2

Informacje o prenumeracie:

tel.: 22 518 29 29, e-mail: cok@wip.pl

Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a

Tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10,

e-mail: ksiegowy@wip.pl

NIP: 526-19-92-256

Numer KRS: 0000098264 – Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, Sąd Gospodarczy XIII Wydział Gospodarczy Rejestrowy.

Wysokość kapitału zakładowego: 200.000 zł

Wszelkie prawa do niniejszej publikacji, w tym do jej tytułu oraz do treści zawartych w zamieszczonych w niej artykułach, podlegają ochronie prawnej przewidzianej w szczególności prawem autorskim. Ich przedruk oraz rozpowszechnianie bez wiedzy i zgody redakcji są zabronione. Zakaz ten nie dotyczy cytowania ww. materiałów w granicach dozwolonego użytku, z powołaniem się na źródło. Wszelkie materiały zawarte w niniejszej publikacji mają charakter wyłącznie popularyzacyjno-informacyjny i nie mogą być traktowane w sposób prawnie wiążący pomiędzy Czytelnikiem a wydawcą lub redakcją. Redakcja dokłada wszelkich starań, aby informacje i dane zamieszczone w tych materiałach były poprawne merytorycznie i aktualne, jednakże informacje te nie mają charakteru porady czy opinii prawnej, jako że wydawca ani redakcja nie świadczą żadnych usług prawnych. Nie mogą być one również traktowane jako oficjalne stanowisko organów i urzędów państwowych. Zastosowanie tych informacji w konkretnym przypadku może wymagać dodatkowych, pogłębionych konsultacji lub opinii prawnej. Wobec powyższego wydawca, redakcja, redaktorzy ani autorzy ww. materiałów nie ponoszą odpowiedzialności prawnej, w szczególności za skutki zastosowania lub wykorzystania w jakikolwiek sposób informacji zawartych w tych materiałach.

Spis treści

<u>Umowa o pracę w trakcie urlopu wychowawczego</u>	6
<u>Umowy cywilnoprawne na urlopie wychowawczym</u>	7
<u>Umowa o dzieło z własnym i obcym pracodawcą</u>	9
<u>Prowadzenie działalności gospodarczej na urlopie</u>	9

Zatrudnienie na urlopie wychowawczym – 11 przykładów obowiązków dokumentacyjnych

Jeżeli pracownik na urlopie wychowawczym zawrze umowę o pracę z własnym lub innym pracodawcą, to od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania będzie podlegał ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu z tego tytułu, a nie z racji przebywania na urlopie wychowawczym. Czy taką samą sytuację ubezpieczeniową ma pracownik na urlopie wychowawczym wykonujący umowy cywilnoprawne lub prowadzący własną firmę? Jak fakt zatrudnienia pracownika korzystającego z urlopu wychowawczego powinien udokumentować w ZUS płatnik składek?

Umowa o pracę w trakcie urlopu wychowawczego

Na wstępie warto podkreślić, że o fakcie zawarcia umowy o pracę korzystający z takiego urlopu powinien poinformować pracodawcę, który mu go udzielił. W tym celu składa stosowne oświadczenie. Po uzyskaniu takiej informacji pracodawca zaprzestanie bowiem naliczania za taką osobę składek ubezpieczeniowych z tytułu przebywania przez nią na urlopie wychowawczym.

Przykład 1.

UMOWA O PRACĘ Z OBCYM PRACODAWCĄ

Pracownica Maryna J. przebywa na urlopie wychowawczym od 20 stycznia 2016 r. Podlega z tego tytułu ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu. W maju pani Maryna poinformowała płatnika składek, że od 2 maja 2016 r. podjęła dodatkowo wykonywanie pracy na podstawie umowy o pracę zawartej z innym podmiotem niż własny pracodawca. Wykonywanie umowy o pracę stanowi inny tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Tym samym pani Maryna od dnia nawiązania stosunku pracy, tj. od 2 maja 2016 r., do dnia jego ustania podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu umowy o pracę, a nie podlega tym ubezpieczeniom

z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym. Nowy pracodawca, jako płatnik składek, jest zobowiązany zgłosić tę osobę do obowiązkowych ubezpieczeń: emerytalnego, rentowych, wypadkowego i chorobowego oraz ubezpieczenia zdrowotnego.

Przykład 2.

DRUGA UMOWA O PRACĘ Z WŁASNYM PRACODAWCĄ

Pracownica Iwona D. przebywa na urlopie wychowawczym od 15 lutego 2016 r. i podlega z tego tytułu ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu. Od 1 kwietnia 2016 r. zawarła z własnym pracodawcą drugą umowę o pracę.

Wykonywanie umowy o pracę stanowi inny tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego. Nie ma znaczenia przy tym, czy jest to umowa o pracę zawarta z własnym pracodawcą, czy z innym podmiotem. Tym samym osoba ta od dnia nawiązania stosunku pracy, tj. od 1 kwietnia 2016 r., do dnia jego ustania podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu umowy o pracę, a nie podlega tym ubezpieczeniom z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym. Pracodawca, jako płatnik składek, miał obowiązek zgłosić tę osobę do obowiązkowych ubezpieczeń: emerytalnego, rentowych, wypadkowego i chorobowego oraz ubezpieczenia zdrowotnego.

Wnioski dla płatnika

Jeżeli osoba przebywająca na urlopie wychowawczym poinformuje płatnika składek, że w okresie urlopu wychowawczego ma inny tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych (np. zawarła umowę o pracę) bądź ma ustalone prawo do emerytury lub renty albo ma inny obowiązkowy tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego, płatnik składek nie powinien zgłaszać jej do ubezpieczeń z kodem tytułu ubezpieczenia 12 11 XX ani wykazywać z tym kodem w imiennych raportach miesięcznych ZUS RCA, ZUS RZA.

Przykład 3.

RAPORTY ROZLICZENIOWE Z TYTUŁU UMOWY O PRACĘ W INNEJ FIRMIE

Pracownica Joanna S. przebywa na urlopie wychowawczym od 1 września 2015 r. i podlega z tego tytułu ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i ubezpieczeniu zdrowotnemu. Od 16 maja 2016 r. zawarła z innym podmiotem niż własny pracodawca umowę o pracę, o czym poinformowała płatnika składek (własnego pracodawcę). Wykonywanie umowy o pracę stanowi inny tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, jak również inny tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających urlop wychowawczy wynosi 4.500 zł.

Płatnik składek (pracodawca, który udzielił urlopu wychowawczego) powinien złożyć za maj 2016 roku:

- raport imienny ZUS RSA z kodem tytułu 01 10 XX i kodem świadczenia/przerwy 121 za okres od 1 do 31 maja;
- imienny raport ZUS RCA z kodem 12 11 XX – w którym wykaże podstawę wymiaru i składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe obliczone od kwoty 1.177,26 zł [2.433 zł : 31 (liczba dni maja) × 15 (liczba dni podlegania ubezpieczeniom z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym w maju 2016 roku)] oraz podstawę wymiaru (w kwocie specjalnego zasiłku opiekuńczego, tj. 520 zł) i składkę na ubezpieczenie zdrowotne;

Kwotę podstawy wymiaru składek należy zaokrąglić do pełnych groszy w górę, jeżeli końcówka jest równa lub wyższa od 50 gr, bądź w dół, jeżeli jest niższa od 50 gr.

- raport imienny ZUS RSA z kodem 12 11 XX i kodem świadczenia/przerwy 350 za okres od 16 do 31 maja.

Płatnik składek powinien złożyć za czerwiec 2016 roku i kolejne miesiące, w których pracownik wykonuje umowę o pracę:

- raport imienny ZUS RSA z kodem tytułu 01 10 XX i kodem świadczenia/przerwy 121 za okres od 1 do 30 czerwca.

Płatnik nie składa natomiast raportu składkowego ZUS RCA z kodem 12 11 XX, gdyż osoba ta przez cały miesiąc posiada inny tytuł rodzący obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych oraz ubezpieczenia zdrowotnego – wykonuje umowę o pracę.

Przykład 4.

RAPORTY ROZLICZENIOWE Z TYTUŁU UMOWY O PRACĘ W INNEJ FIRMIE PO URLOPIE WYPOCZYNKOWYM

Pracownica Maria W. korzystała z urlopu wypoczynkowego w okresie od 1 do 12 kwietnia 2016 r., a następnie od 13 kwietnia 2016 r. rozpoczęła przebywanie na urlopie wychowawczym. Z tytułu przebywania

na urlopie wychowawczym podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i ubezpieczeniu zdrowotnemu. Od 25 kwietnia 2016 r. zawarła z innym podmiotem niż własny pracodawca umowę o pracę, o czym poinformowała płatnika składek (własnego pracodawcę). Wykonywanie umowy o pracę stanowi inny tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, jak również inny tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających urlop wychowawczy wynosi 2.000 zł. Płatnik składek (pracodawca, który udzielił urlopu wychowawczego) powinien złożyć za kwiecień 2016 roku:

- raport imienny ZUS RSA z kodem tytułu 01 10 XX i kodem świadczenia/przerwy 121 za okres od 13 do 30 kwietnia;
- imienny raport ZUS RCA z kodem 01 10 XX – w którym wykazał składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy;
- imienny raport ZUS RCA z kodem 12 11 XX – w którym wykazał podstawę wymiaru i składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe obliczone od kwoty 800 zł [2.000 zł : 30 (liczba dni kwietnia) × 12 (liczba dni podlegania ubezpieczeniom z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym w kwietniu 2016 roku)] oraz podstawę wymiaru (w kwocie specjalnego zasiłku opiekuńczego, tj. 520 zł) i składkę na ubezpieczenie zdrowotne;
- raport imienny ZUS RSA z kodem 12 11 XX i kodem świadczenia/przerwy 350 za okres od 25 do 30 kwietnia.

Płatnik składek powinien złożyć za maj 2016 roku i kolejne miesiące, w których pracownik wykonuje umowę o pracę, raport imienny ZUS RSA z kodem tytułu 01 10 XX i kodem świadczenia/przerwy 121 za okres od 1 do 31 maja. Nie składa raportu składkowego ZUS RCA z kodem 12 11 XX, ponieważ osoba ta przez cały

miesiąc posiada inny tytuł rodzący obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych oraz ubezpieczenia zdrowotnego – wykonuje umowę o pracę.

Umowy cywilnoprawne na urlopie wychowawczym

Umowa zlecenia z własnym i obcym pracodawcą

Dla osoby przebywającej na urlopie wychowawczym i podlegającej z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu wykonywanie umowy zlecenia stanowi inny tytuł do tych ubezpieczeń. Pracownica przebywająca na urlopie wychowawczym, która zawarze umowę zlecenia (z własnym lub innym pracodawcą), będzie podlegała ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu jako zleceniobiorca, a nie z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym. Ma obowiązek poinformować płatnika składek o posiadaniu innego tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego.

Przykład 5.

ZGŁOSZENIE DO UBEZPIECZEŃ PRZY ZLECENIU W INNEJ FIRMIE

Pracownica Ewa F. od 15 grudnia 2015 r. przebywa na urlopie wychowawczym i z tego tytułu została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. W maju poinformowała swego pracodawcę, iż od 1 do 30 czerwca będzie wykonywała umowę zlecenia w drugiej firmie. Wobec tego wykonywanie umowy zlecenia będzie stanowić inny tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego. Tym samym pani Ewa w okresie od 1 do 30 czerwca 2016 r. będzie obowiązkowo podlegała ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu umowy zlecenia, a nie z racji przebywania na urlopie wychowawczym.

Nasze publikacje znajdziesz na:

FabrykaWiedzy.com

Fachowe publikacje dla specjalistów

Zleceniodawca, jako płatnik składek, będzie musiał zgłosić ją do obowiązkowych ubezpieczeń: emerytalnego, rentowych, wypadkowego i ubezpieczenia zdrowotnego oraz do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, jeżeli ubezpieczona złoży wniosek o objęcie tym ubezpieczeniem.

Przykład 6.

ZGŁOSZENIE DO UBEZPIECZEŃ PRZY UMOWIE ZLECENIA ZE SWOIM PRACODAWCĄ

Justyna K. – pracownica spółki akcyjnej przebywa na urlopie wychowawczym. W trakcie tego urlopu spółka zawarła z nią umowę zlecenia w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca 2016 r. Mimo że pani Justyna nadal jest pracownikiem spółki akcyjnej, nie stosuje się do niej przepisu ustawy systemowej, stanowiącego, że osobę wykonującą umowę zlecenia, zawartą z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, uważa się do celów ubezpieczeń społecznych za pracownika. Zatem zleceniobiorczyni podlega ubezpieczeniom na zasadach obowiązujących zleceniobiorców. Osoba ta w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca 2016 r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu umowy zlecenia i należy za nią odprowadzić składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne. Składkę na ubezpieczenie chorobowe opłaca się na wniosek zleceniobiorcy.

Gdy osoba przebywająca na urlopie wychowawczym poinformuje płatnika składek, że w okresie urlopu wychowawczego wykonuje umowę zlecenia, płatnik nie powinien jej zgłaszać do ubezpieczeń z kodem tytułu 12 11 XX.

Wnioski dla płatnika

Jeżeli pracownik na urlopie wychowawczym zawiadomi pracodawcę, że w okresie urlopu wychowawczego wykonuje umowę zlecenia, płatnik nie powinien wykazywać go w imiennych raportach miesięcznych ZUS RCA, ZUS RZA z kodem tytułu ubezpieczenia 12 11 XX.

Przykład 7.

RAPORTY ROZLICZENIOWE PRZEKAZYWANE PRZEZ PRACODAWCĘ PRZY UMOWIE ZLECENIA Z INNYM PODMIOTEM NIŻ WŁASNY PRACODAWCĄ

Pracownik Bartosz L. przebywa na urlopie

wychowawczym od 1 stycznia 2016 r. i z tego tytułu został zgłoszony przez płatnika do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Pan Bartosz poinformował swego pracodawcę, iż od 18 maja 2016 r. podjął wykonywanie umowy zlecenia zawartej na czas nieokreślony.

Zlecenie stanowi inny tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, jak również inny tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających urlop wychowawczy wynosi 9.000 zł.

Płatnik składek (pracodawca) powinien złożyć za maj 2016 roku:

- raport imienny ZUS RSA z kodem tytułu 01 10 XX i kodem świadczenia/przerwy 121 za okres od 1 do 31 maja;
- imienny raport ZUS RCA z kodem 12 11 XX – w którym wykaże podstawę wymiaru i składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe obliczone od kwoty 1.334,22 zł [2.433 zł : 31 (liczba dni maja) × 17 (liczba dni podlegania ubezpieczeniom z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym w maju 2016 roku)] oraz podstawę wymiaru (520 zł) i składkę na ubezpieczenie zdrowotne;
- raport imienny ZUS RSA z kodem 12 11 XX i kodem świadczenia/przerwy 350 za okres od 18 do 31 maja.

Płatnik składek powinien złożyć za czerwiec 2016 roku i następne miesiące, w których pracownik wykonuje umowę zlecenia, raport imienny ZUS RSA z kodem tytułu 01 10 XX i kodem świadczenia/przerwy 121 za okres 1–30 czerwca. Płatnik nie składa raportu składkowego ZUS RCA z kodem 12 11 XX, ponieważ pracownik przez cały miesiąc posiada inny tytuł rodzący obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych oraz ubezpieczenia zdrowotnego – wykonuje umowę zlecenia.

Przykład 8.

DOKUMENTACJA ZUS PRZY UMOWIE ZLECENIA Z INNĄ FIRMĄ PO URLOPIE WYPOCZYNKOWYM

Pracownica Barbara W. przebywała na urlopie wypoczynkowym w okresie od 1 do 8 marca 2016 r., a następnie na urlopie wychowawczym od 9 marca 2016 r. Zgodnie z informacją złożoną płatnikowi w okresie od 10 do 17 marca 2016 r. pani Barbara wykonywała umowę zlecenia. Wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy pracodawca wypłacił w marcu. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających urlop wychowawczy wyniosło 2.150 zł.

Wykonywanie umowy zlecenia stanowi inny tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, jak również inny tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego.

Płatnik składek (pracodawca) powinien złożyć za marzec 2016 roku:

- imienny raport ZUS RSA z kodem tytułu 01 10 XX i kodem świadczenia/przerwy 121 za okres od 9 do 31 marca;
- imienny raport ZUS RCA z kodem tytułu 01 10 XX – w którym wykazał składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od kwoty wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy;
- imienny raport ZUS RCA z kodem 12 11 XX – w którym wykazał podstawę wymiaru i składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe obliczone od kwoty 1.040,32 zł [2.150 zł : 31 (liczba dni marca) × 15 (liczba dni podlegania ubezpieczeniom z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym w marcu 2016 roku)] oraz podstawę wymiaru (520 zł) i składkę na ubezpieczenie zdrowotne;
- raport imienny ZUS RSA z kodem 12 11 XX i kodem świadczenia/przerwy 350 za okres od 10 do 17 marca.

Płatnik składek powinien złożyć za kwiecień 2016 roku i kolejne miesiące, w których pracownica wykonuje umowę zlecenia, raport imienny ZUS RSA z kodem tytułu 01 10 XX i kodem świadczenia/przerwy 121 za okres od 1 do 30 kwietnia. Płatnik nie składa raportu składkowego ZUS RCA z kodem 12 11 XX, ponieważ pracownik przez cały miesiąc posiadał inny tytuł rodzący obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych oraz ubezpieczenia zdrowotnego – wykonuje umowę zlecenia.

Przykład 9.

DOKUMENTY ZUS PRZY UMOWIE ZLECENIA Z OBCYM PRACODAWCĄ PO ZASIŁKU MACIERZYŃSKIM

Pracownica Tatiana P. pobrała zasiłek macierzyński w kwocie 2.500 zł za okres od 1 do 15 marca 2016 r. w marcu. Następnie od 16 marca przeszła na urlop wychowawczy. Poinformowała płatnika, że w dniach od 25 do 31 marca 2016 r. wykonywała umowę zlecenia.

Zlecenie stanowi inny tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, jak również inny tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających urlop wychowawczy wynosi 4.500 zł.

Płatnik składek (pracodawca) powinien złożyć za marzec 2016 roku:

- imienny raport ZUS RSA z kodem tytułu 01 10 XX i kodem świadczenia/przerwy 311 – w którym wykazał kwotę zasiłku macierzyńskiego;
- imienny raport ZUS RSA z kodem tytułu 01 10 XX i kodem świadczenia/przerwy 121 – w którym wykazał przerwę związaną z urlopem wychowawczym;
- imienny raport ZUS RSA z kodem tytułu 12 11 XX i kodem świadczenia/przerwy 350 za okres od 25 do 31 marca;
- imienny raport ZUS RCA z kodem tytułu 12 40 XX – w którym obliczył składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy wymiaru równej kwocie wypłaconego zasiłku macierzyńskiego;
- imienny raport ZUS RCA z kodem tytułu 12 11 XX – w którym wykazał podstawę wymiaru i składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe obliczone od kwoty 706,35 zł [2.433 zł : 31 (liczba dni marca) × × 9 (liczba dni podlegania ubezpieczeniom z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym w marcu 2016 roku)] oraz podstawę wymiaru (520 zł) i składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Płatnik składek powinien złożyć za kwiecień 2016 roku i kolejne miesiące, w których pracownica wykonuje umowę zlecenia, raport imienny ZUS RSA z kodem tytułu 01 10 XX i kodem świadczenia/przerwy 121 za okres od 1 do 30 kwietnia. Płatnik nie składa raportu składkowego ZUS RCA z kodem 12 11 XX, ponieważ pracownik przez cały miesiąc posiada inny tytuł rodzący obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych oraz ubezpieczenia zdrowotnego – wykonuje umowę zlecenia.

Umowa o dzieło z własnym i obcym pracodawcą

Jeżeli osoba przebywająca na urlopie wychowawczym zawrze umowę o dzieło z własnym pracodawcą, w okresie jej wykonywania nadal podlega ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym.

Przykład 10.

DZIEŁO U SWEGO PRACODAWCY

Karolina R. – pracownica spółki z o.o. przebywa na urlopie wychowawczym. Załóżmy, że w trakcie tego urlopu spółka zawrze z nią umowę o dzieło w okresie od 1 do 30 czerwca 2016 r. Mimo że osoba przebywająca na urlopie wychowawczym nadal jest pracownikiem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością,

nie ma wobec niej zastosowania przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych mówiących, że osobę wykonującą pracę na podstawie umowy o dzieło – zawartej z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy – uważa się do celów ubezpieczeń społecznych za pracownika. Tym samym w okresie wykonywania umowy o dzieło osoba ta nadal będzie podlegała ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym. Samoistna umowa o dzieło nie stanowi bowiem tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

Prowadzenie działalności gospodarczej na urlopie

Jeżeli pracownik przebywający na urlopie wychowawczym rozpocznie prowadzenie działalności gospodarczej, to będzie podlegał ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu z tego tytułu, a nie z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym. W praktyce oznacza to, że pracownik rozpoczynając w okresie korzystania z urlopu wychowawczego prowadzenie własnej firmy, będzie musiał opłacać do ZUS składki ubezpieczeniowe tak jak każdy inny przedsiębiorca. Prowadząc działalność gospodarczą, przedsiębiorca podlega z tego tytułu obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz ubezpieczeniu wypadkowemu. Obowiązkowe jest też dla niego ubezpieczenie zdrowotne. Ponadto prowadzenie działalności daje możliwość przystąpienia do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. O fakcie rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej korzystający z urlopu wychowawczego powinien poinformować pracodawcę, który mu go udzielił. W tym celu składa stosowne oświadczenie. Po uzyskaniu takiej informacji pracodawca zaprzestanie bowiem naliczania za taką osobę składek ubezpieczeniowych z tytułu przebywania przez nią na urlopie wychowawczym.

Przykład 11.

Wnioski dla płatnika

Jeżeli osoba przebywająca na urlopie wychowawczym zawiadomi płatnika składek, że w okresie urlopu wychowawczego rozpoczęła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, płatnik nie powinien zgłaszać jej do ubezpieczeń z kodem tytułu ubezpieczenia 12 11 XX ani wykazywać z tym kodem w imiennych raportach miesięcznych ZUS RCA, ZUS RZA.

RAPORTY ZA PRACOWNIKA NA URLOPIE WYCHOWAWCZYM ROZPOCZYNAJĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ W TRAKCIE MIESIĄCA

Pracownica Beata Ch. od 1 stycznia 2016 r. przebywa na urlopie wychowawczym i z tego tytułu podlega ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i ubezpieczeniu zdrowotnemu. Od 20 maja 2016 r. pani Beata rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej, o czym poinformowała płatnika składek. Prowadzenie działalności gospodarczej stanowi inny tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, jak również inny tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających urlop wychowawczy wynosi 5.000 zł.

Płatnik składek (pracodawca) powinien złożyć za maj 2016 roku:

- raport imienny ZUS RSA z kodem tytułu 01 10 XX i kodem świadczenia/przerwy 121 za okres od 1 do 31 maja;
- imienny raport ZUS RCA z kodem 12 11 XX – w którym wykaże podstawę wymiaru i składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe obliczone od kwoty 1.491,19 zł [2.433 zł : 31 (liczba dni maja) × 19 (liczba dni podlegania ubezpieczeniom z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym w maju 2016 roku)] oraz podstawę wymiaru (520 zł) i składkę na ubezpieczenie zdrowotne;

Kwotę podstawy wymiaru składek należy zaokrąglić do pełnych groszy w górę, jeżeli końcówka jest równa lub wyższa od 50 gr, bądź w dół, jeżeli jest niższa od 50 gr.

- raport imienny ZUS RSA z kodem 12 11 XX i kodem świadczenia/przerwy 350 za okres od 20 do 31 maja.

Płatnik składek powinien złożyć za czerwiec 2016 roku i kolejne miesiące, w których ubezpieczona prowadzi działalność gospodarczą, raport imienny ZUS RSA z kodem tytułu 01 10 XX i kodem świadczenia/przerwy 121 za okres od 1 do 30 czerwca. Płatnik nie składa raportu składkowego ZUS RCA z kodem 12 11 XX, ponieważ pracownik przez cały miesiąc posiada inny tytuł rodzący obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych oraz ubezpieczenia zdrowotnego – prowadzenie działalności gospodarczej.

Anna Michalska

specjalista w zakresie ubezpieczeń społecznych

2BC64

ISBN 978-83-269-5173-2